

Aanvraag toets macrodoelmatigheid Associate degree-opleiding Technologie voor Gezondheid & Welzijn

15 april 2025

Inhoud

1	Basisgegevens instelling	2
2	Basisgegevens opleiding.....	2
3	Inhoud opleiding en onderwijsprogramma	3
3.1	Inleiding.....	3
3.2	Naamgeving.....	3
3.3	Kerntaken.....	3
3.3.1	Kerntaak 1. Bevorderen van gezondheid en welzijn met technologie.....	4
3.3.2	Kerntaak 2. Innoveren in gezondheid en welzijn met technologie.....	4
3.3.3	Kerntaak 3. Professionaliseren in technologie voor gezondheid en welzijn.....	4
3.3.4	Kerntaak 4. Verbeteren van gezondheid en welzijn met technologie.....	4
3.4	Onderwijsprogramma.....	4
3.4.1	Het voltijd onderwijsprogramma in grote lijnen.....	4
3.4.2	Het deeltijd onderwijsprogramma in grote lijnen.....	5
3.4.3	Schematische opzet voor beide varianten.....	5
4	Doelgroep van de opleiding.....	5
5	Beroeps- en arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	5
5.1	Trends en ontwikkelingen	6
5.2	Een nieuwe Associate degree opleiding Technologie voor Gezondheid & Welzijn.....	7
5.3	Doelgroepen en functies in relatie tot de nieuwe Ad-opleiding TG&W	8
6	Geschatte instroom in de nieuwe opleiding.....	9
6.1	Geschatte instroom in de voltijdopleiding.....	9
6.2	Geschatte instroom in de deeltijdopleiding	10
7	Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte	10
7.1	Inleiding.....	10
7.2	Kwantitatieve arbeidsmarktvaart: resultaat uit het onderzoek.....	11
7.3	Kwantitatieve arbeidsmarktvaart: resultaat uit deskresearch.....	11
7.3.1	ROA/AIS.....	11
7.3.2	Overige bronnen.....	12
7.4	Maatschappelijke - en arbeidsmarktontwikkelingen.....	14
8	Analyse verwant (toekomstig) aanbod	15
9	Noodzaak tot start nieuwe opleiding	15
9.1	Algemene noodzaak voor het starten van een nieuwe Ad-opleiding TG&W	15
9.2	De gewenste ontwikkeling kan niet in de vorm van een nieuwe afstudeerrichting of curriculumwijziging van een bestaande opleiding gerealiseerd worden.....	17
9.3	De gewenste vernieuwing kan niet binnen het bestaande aanbod van andere instellingen (zoals is benoemd in het eerste deel) worden vormgegeven.....	17
9.4	Het effect op de landelijke spreiding van het opleidingsaanbod	17
10	Aansluiting instellingsprofiel	17
11	Afstemming en samenwerking	18
12	Bijlagen.....	20

1 Basisgegevens instelling

Naam instelling	Saxion Hogeschool
BRIN-code	23AH
KvK-nummer	38024938
Contactpersonen	<u>Contactpersoon College van Bestuur:</u> [REDACTED] [REDACTED] <u>Contactpersoon opleiding:</u> [REDACTED] <u>Contactpersoon Programma Aanvraag Nieuwe Opleidingen</u> [REDACTED]
Contactgegevens	Hogeschool Saxion Saxion Parttime School Postbus 70000 7500 KB Enschede

2 Basisgegevens opleiding

Kenmerk aankondiging	A24-031
Naam	Technologie voor Gezondheid & Welzijn
Oriëntatie	Hbo
Niveau	Associate degree
Vormen	Voltijd en deeltijd
Gemeente waar de opleiding wordt gevestigd	Enschede
Taal	Nederlands
Studielast	120 EC
Studieduur	2 jaar
Beroepsvereisten	Geen
Capaciteitsbeperking	Geen
Beoogde startdatum	24 augustus 2026
ISAT-code (indien bekend)	80131
RIO-(sub)onderdeel	10. Sector overstijgend (Techniek/Gezondheid/Welzijn)
ISCED-rubriek (optioneel)	0919 Gezondheidszorg overig

3 Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

3.1 Inleiding

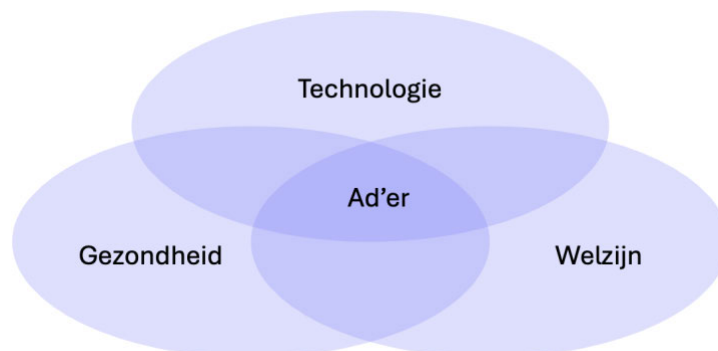
De Associate degree (Ad)-opleiding Technologie voor Gezondheid & Welzijn (hierna de Ad-opleiding TG&W) leidt in zowel een voltijd als een deeltijd vorm op tot Ad-professional in technologie voor gezondheid en welzijn. De Ad-opleiding TG&W sluit aan bij landelijke ontwikkelingen zoals geschetst in het opleidingsprofiel Ad Zorg en Technologie¹. De opleiding is ook afgestemd op én met het regionale werkveld. Dat deze opleiding nodig is, blijkt wel uit een uitspraak van een arbeidsmarktvertegenwoordiger die we hier al willen vermelden:

“Deze opleiding is schreeuwend hard nodig. Om inhoudelijke redenen, maar ook in het kader van de arbeidsmarkttekorten” (Tactus)

3.2 Naamgeving

Saxion kiest bewust voor een andere naam dan de landelijk gebruikte naam Zorg en Technologie. Technologie voor Gezondheid & Welzijn is een veel bredere term welke beter past bij de vraag in de arbeidsmarkt². Zorg is slechts een klein onderdeel van gezondheid en welzijn. Ook de focus op positieve gezondheid die steeds meer de overhand heeft, past in het streven naar een bredere aanpak. De term Technologie voor Gezondheid & Welzijn is voor studiekeziers een veel duidelijkere term. Tenslotte zal mogelijk, door technologie voorop te stellen, de opleiding ook meer mannelijke studenten interesseren. We beogen dus een landelijke aanpassing van de naam van de Z&T opleiding. Na een succesvolle afronding van het hele proces aanvraag nieuwe opleiding, zullen we hierover in overleg gaan met de andere aanbieders van een Ad-opleiding Zorg & Technologie.

Met de integratie van domeinen is de Ad-opleiding TG&W een snijvlakopleiding, op het gebied van technologie in gezondheid en welzijn (zie afbeelding 1).

Figuur 1. Ad Technologie voor Gezondheid & Welzijn als snijvlakopleiding, op gebied van technologie, gezondheid en welzijn.

Deze Ad-opleiding TG&W positioneren we in een doorlopende leerlijn naar de bacheloropleiding Hbo-v Gezondheid & Technologie. Daarbij kiezen we er bewust voor om studenten zonder big-registratie te laten afstuderen. We volgen daarmee het landelijk opleidingsprofiel, dat ook geen big-registratie kent, én we volgen de wensen van de organisaties die bij de ontwikkeling van de opleiding betrokken zijn. Zij gaven aan dat een big-registratie ertoe kan leiden dat afgestudeerden worden ingezet voor het primaire proces ('handen aan het bed'). Dat is nu juist niet de bedoeling bij afgestudeerden Ad'ers Technologie voor Gezondheid & Welzijn.

3.3 Kerntaken

De Ad-opleiding TG&W is opgebouwd uit vier kerntaken. De vier kerntaken vormen de 'rode draad' in de opleiding. Deze kerntaken met de belangrijkste vaardigheden en kennisgebieden voor de Ad TG&W-professional zijn:

¹ Vereniging Hogescholen & Landelijk Ad-Overleg Zorg, Welzijn en Educatie (LAdO-ZWE) (2023). Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Zorg en Technologie: Raamwerk voor bestaande en nieuwe opleidingen Ad Zorg en Technologie. Online via: <https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/292/original/Landelijk-Opleidingsprofiel-Ad-ZT.pdf?1675414420>

² In het onderzoek dat is uitgevoerd om de arbeidsmarktsituatie in kaart te brengen, wordt de oude naam Ad Zorg en Technologie nog gebruikt.

3.3.1 Kerntaak 1. Bevorderen van gezondheid en welzijn met technologie

Het verbinden van behoeften of vraagstukken aan geschikte technologie, om gezondheid en welzijn bij (doel)groepen te bevorderen.

De Ad-professional koppelt behoeften of vraagstukken aan geschikte technologische oplossingen om gezondheid en welzijn van cliënten te verbeteren. De professional kan, in samenspraak met cliënten en andere betrokkenen, preventieve maatregelen nemen en de kwaliteit van leven van cliënten verbeteren. Deze Ad-professional identificeert relevante behoeften van specifieke (doel)groepen, selecteert geschikte technologische oplossingen op basis van wetenschappelijk bewijs, gebruiksvriendelijkheid en effectiviteit, implementeert deze technologieën in de praktijk en evalueert de impact op gezondheid en welzijn.

3.3.2 Kerntaak 2. Innoveren in gezondheid en welzijn met technologie

Het integreren van innovatieve oplossingen in processen en culturen in teams of afdelingen, om bij te dragen aan het gebruiken van technologie in gezondheid en welzijn.

De Ad-professional richt zich op het integreren van innovatieve technologische oplossingen binnen teams of afdelingen om de gezondheid en het welzijn te verbeteren. De Ad-professional speelt een sleutelrol bij het identificeren, implementeren en opschalen van nieuwe technologieën. Deze Ad-professional beoordeelt technologische innovaties op de bijdrage aan het verhogen van de efficiëntie, het verbeteren van de processen en het verhogen van de kwaliteit van leven van cliënten. De Ad-professional verkent nieuwe mogelijkheden, beoordeelt de relevantie voor teams of afdelingen, integreert deze in bestaande werkprocessen, bevordert de acceptatie door medewerkers en evalueert de impact op resultaten in gezondheid en welzijn.

3.3.3 Kerntaak 3. Professionaliseren in technologie voor gezondheid en welzijn

Het bevorderen van de ontwikkeling van (technologische) deskundigheid en professioneel gedrag van zichzelf en andere professionals in gezondheidszorg en welzijn, om bij te dragen aan het draagvlak voor technologie in gezondheid en welzijn.

De Ad-professional richt zich op het bevorderen van (technologische) deskundigheid en professioneel gedrag bij zichzelf en andere zorgprofessionals. Ad-professionals TG&W spelen op deze manier een essentiële rol in het vergroten van het draagvlak voor technologie in de sector. Deze Ad-professional bevordert ethisch handelen en samenwerking rondom technologie en verbindt technologische experts met professionals in gezondheid en welzijn. De Ad-professional houdt technologische ontwikkelingen bij en bevordert de deskundigheid van zichzelf en anderen, om technologie effectiever in te zetten voor gezondheid en welzijn van cliënten.

3.3.4 Kerntaak 4. Verbeteren van gezondheid en welzijn met technologie

Het voorstellen van onderbouwde technologische vernieuwingen in de eigen werksituatie, om bij te dragen aan de toekomstbestendigheid van gezondheid en welzijn.

De Ad-professional richt zich op het voorstellen van onderbouwde technologische vernieuwingen binnen de werkomgeving om bij te dragen aan de toekomstbestendigheid van gezondheid en welzijn. De Ad-professional heeft een sleutelrol bij het evalueren, selecteren en implementeren van nieuwe technologieën. De Ad'er analyseert behoeften en uitdagingen, identificeert en onderzoekt relevante oplossingen op kosten, baten en risico's. De Ad'er presenteert argumenten aan belanghebbenden om draagvlak te creëren voor technologische veranderingen.

In alle vier kerntaken zijn de vijf leerresultaten van Ad-niveau 5 verwerkt: methodisch handelen, samenwerken, communiceren, probleemoplossend vermogen en lerend vermogen waarbij per kerntaak alle leerresultaten aan bod zullen komen, maar met een groter accent op bepaalde leerresultaten per kerntaak.

3.4 Onderwijsprogramma

Hieronder volgt een korte uitwerking van het onderwijsprogramma in de voorgenomen voltijd en deeltijd vorm.

3.4.1 Het voltijd onderwijsprogramma in grote lijnen

In het eerste leerjaar werken studenten binnen modules aan kerntaak 1, 2 en 3. Studenten komen in semester 1 meteen in aanraking met de beroepspraktijk. In thuisgroepen worden studenten gecoacht in het leren leren, het uitvoeren van studievaardigheden en het maken van keuzes ten aanzien van hun stageplekken. In het tweede leerjaar werkt de student, naast het werken aan kerntaken 1, 2 en 3, aan kerntaak 4: het kunnen uitwerken en onderbouwen van kwaliteitsverbeteringen. Daarmee kan de student vervolgens het eindniveau aantonen.

3.4.2 Het deeltijd onderwijsprogramma in grote lijnen

Ook bij de deeltijdvorm zijn de modules uit het onderwijsprogramma gekoppeld aan de vier kerntaken. In elke module ontwikkelen deeltijdstudenten beroepsproducten voor en binnen hun eigen relevante praktijkomgeving. De standaardroute is de 'ideale' route voor deeltijdstudenten zonder (veel) werkervaring. De deeltijdstudenten met meer werkervaring kunnen in overleg met hun studiecoach keuzes maken in de volgorde van modules en het studietempo en daarmee afwijken van de standaardroute.

3.4.3 Schematische opzet voor beide varianten

Onderstaand wordt schematisch weergegeven hoe de vier kerntaken worden verdeeld over twee jaar.

Tabel 1: Accenten op kerntaken in de twee leerjaren

	Semester 1	Semester 2
<i>Leerjaar 1</i>	<u>Kerntaak 1.</u> Bevorderen van gezondheid en welzijn met technologie <u>Kerntaak 2.</u> Innoveren in gezondheid en welzijn met technologie	<u>Kerntaak 1.</u> Bevorderen van gezondheid en welzijn met technologie <u>Kerntaak 2.</u> Innoveren in gezondheid en welzijn met technologie <u>Kerntaak 3.</u> Professionaliseren in technologie voor gezondheid en welzijn
<i>Leerjaar 2</i>	<u>Kerntaak 1.</u> Bevorderen van gezondheid en welzijn met technologie <u>Kerntaak 2.</u> Innoveren in gezondheid en welzijn met technologie <u>Kerntaak 3.</u> Professionaliseren in technologie voor gezondheid en welzijn <u>Kerntaak 4.</u> Verbeteren van gezondheid en welzijn met technologie	<u>Kerntaak 2.</u> Innoveren in gezondheid en welzijn met technologie <u>Kerntaak 3.</u> Professionaliseren in technologie voor gezondheid en welzijn <u>Kerntaak 4.</u> Verbeteren van gezondheid en welzijn met technologie

4 Doelgroep van de opleiding

Elke student met een mbo-niveau 4, havo- of vwo-diploma, of een behaald 21+ toelatingsonderzoek, is toelaatbaar tot elk van de twee vormen (voltijd en deeltijd). Er zijn geen specifieke instroomeisen per vorm. Deeltijdstudenten dienen ook te beschikken over een mbo-niveau 4, havo- of vwo-diploma, of een behaald 21+ toelatingsonderzoek of 21+toelatingstraject.

Alle deeltijdstudenten dienen gedurende de gehele opleiding te beschikken over een relevante praktijkomgeving (RPO) in het domein van technologie, gezondheid of welzijn. Ze hoeven er niet werkzaam te zijn, maar kunnen ook een soort stage-overeenkomst met de RPO vastleggen.

5 Beroeps- en arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Saxion heeft ten behoeve van deze aanvraag een onderzoek laten uitvoeren door Tienorganisatieadvies³. Het onderzoek heeft tot doel inzicht en overzicht te verwerven met betrekking tot de arbeidsmarktsituatie van de beoogde opleiding. Er is gekozen voor een combinatie van kwalitatief onderzoek om inzicht te krijgen in ontwikkelingen en percepties in het veld en kwantitatief onderzoek door middel van enquêtes onder scholieren, studenten en professionals in het veld om een overzicht te krijgen van de potentiële instroom in de opleiding alsook een enquête onder werkgevers om inzicht te krijgen in de arbeidsmarktvrage.

Zowel voor het kwalitatieve onderzoek als voor het kwantitatieve onderzoek zijn gesegmenteerde populaties bevroegd, waarbij een evenwichtige spreiding is aangebracht over de relevante categorieën: grotere en kleinere organisaties en verschillende typen organisaties (techniek, gezondheid en welzijn). Zowel in het kwalitatieve werkveldonderzoek als in de kwantitatieve werkgeversenquête zijn daartoe respondenten in verschillende

³ Zie bijlage 1: Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Zorg en Technologie. Hogeschool Saxion (7 januari 2025)

domeinen bevroegd. De respondenten zijn gespreid over deze segmenten. Daarmee is voldoende 'probleemrepresentativiteit' gewaarborgd. Dat wil zeggen dat de resultaten een voldoende betrouwbare afspiegeling zijn van de gehele populatie om daarmee een onderbouwd antwoord te geven op de vraag over de arbeidsmarktrelevantie van deze opleiding.

In totaal zijn 15 organisaties geïnterviewd en hebben 5 werkgevers, 113 scholieren en 44 werknemers de enquête ingevuld. Het werkveld voor de afgestudeerde Ad-professionals ligt met name bij:

- Zorginstellingen
- Welzijnsinstellingen
- Gemeenten
- Zorgverzekeraars
- (Technologische) bedrijven.

In de interviews bleken zowel de visie op de relevante ontwikkelingen als de (naar het oordeel van de respondenten) vereiste competenties over de hele linie een gedeeld beeld op te leveren. Methodisch is daarmee voldoende 'saturatie' ontstaan om de uitkomsten van het onderzoek als betrouwbaar te beoordelen.

5.1 Trends en ontwikkelingen

De context, trends en ontwikkelingen die voor Saxion de signalen en aanleiding vormen om de beoogde opleidingen te ontwikkelen, worden in de interviews herkend en bevestigd.

Problematiek neemt toe

Over de hele linie nemen de problematiek en de zorgzwaarte toe. Dit betreft verschillende doelgroepen, zowel jongeren als ouderen.

"Energijds vergrijzing. We worden ouder en tegelijkertijd mankeren wij op jongere leeftijd al van alles (welvaartsziekten zoals diabetes en obesitas)." (InteraktContour)⁴

"De psychische problematiek, met name onder jongeren, neemt toe. Dat leidt tot meer focus op preventie. Er zijn toenemende problemen rond eenzaamheid (heeft een impuls gekregen door corona) en de vindbaarheid van bepaalde doelgroepen. De hangjongeren op straat van vroeger hangen nu thuis achter de computer. Het 'venijn' dat gepaard gaat met social media neemt toe." (Alifa)

"De complexiteit van de zorgvragen neemt sterk toe. Er komt een enorme groei van ouderen aan. Mede in dit kader is er een toenemende urgentie om ondersteunende technologie in de zorg in te zetten." (Health Valley)

"De dubbele vergrijzing leidt tot een toenemende zorgkloof." (Carinova)

Toenemende arbeidsmarktkrapte

Uit de interviews komt duidelijk naar voren dat de grote arbeidsmarktkrapte in de gezondheidszorg in toenemende mate een probleem vormt.

"Er is sprake van een toenemende arbeidsmarktkrapte in de zorg. Mede daardoor wordt Leven Lang Ontwikkelen (LLO) steeds belangrijker." (Carinova)

"De personeelstekorten in de zorg nemen sterk toe." (Yourizon)

"Er is sprake van een toenemende arbeidsmarktkrapte in de zorg." (Zorggroep Sint Maarten)

Dit leidt er onder meer toe dat er noodgedwongen gezocht moet worden naar andere manieren van werken en organiseren.

"De toenemende arbeidsmarktkrapte leidt er onder meer toe dat het werk anders georganiseerd moet gaan worden." (Carintreggeland)

"De arbeidsmarkttekorten aan zorgmedewerkers nemen snel toe. Dat dwingt om anders te kijken naar opleiden, werving en instroom." (Gelre Ziekenhuizen)

"De arbeidsmarkttekorten zijn groot en nemen in hoog tempo toe. De zorg staat onder druk. Dat leidt er onder meer toe dat gezocht wordt naar nieuwe, slimme manieren van werken." (InteraktContour)

⁴ In de kaders zijn citaten uit de interviews met respondenten opgenomen. Zie bijlage 4 van het doelmatigheidsonderzoek (bijlage 1) voor de interviewverslagen.

“Arbeidsmarkttekorten nemen toe. Met name de markt voor mbo 4 medewerkers is heel krap. Dat zal over twee jaar ook het geval zijn voor mbo 3. Een oorzaak hiervan is ook de toenemende vergrijzing van personeel en de naderende grote uitstroom. Deze ontwikkeling leidt tot het zoeken naar manieren van werken, naar nieuwe vormen van differentiatie. Hetzelfde werk moet gedaan worden met minder mensen en soms ook met een lager opleidingsniveau.” (Sensire)

Relevantie van technologie in de gezondheidszorg

In de context van de hierboven beschreven trends en ontwikkelingen neemt de relevantie van technologie in de gezondheidszorg sterk toe. Hierbij wordt gerefereerd aan de toenemende arbeidsmarktcrapte.

“Door de toenemende arbeidsmarkttekorten in de zorg wordt de inzet van technologie steeds noodzakelijker.” (Deventer Ziekenhuis)

“Zorg en technologie is ook relevant in het kader van de toenemende arbeidsmarktcrapte.” (Dimence Groep)

Maar het gaat vooral om de combinatie van arbeidsmarktcrapte en inhoudelijke redenen.

“De inzet van technologie wordt deels gedictieerd door de arbeidsmarkttekorten, maar er is zeker ook een intrinsiek inhoudelijke reden. Het gaat om het stimuleren van cliënten om zo lang mogelijk zelfstandig dingen te blijven doen.” (InteraktContour)

“Deze verschuiving is ook nodig in het kader van de toenemende arbeidsmarkttekorten. Maar het gaat nadrukkelijk om de combinatie van factoren. Technologie in de zorg draagt ook bij aan meer eigen regie van de patiënt. Ook draagt technologie bij aan het beheersbaar maken van de kosten in de zorg. Al met al draagt technologie bij aan het verbeteren van de zorg.” (MST)

“Dat vraagt onder meer ook om de inzet van meer technologie. Innovatie en technologie staan dan ook hoog op de agenda van Carinova. Dat blijkt onder meer door de in het leven geroepen functie van I-nurse. Belangrijk hierbij is het besef dat ‘slimme technologie’ niet de oplossing is, maar ondersteunend aan de oplossing. Dit alles vraagt om nieuwe vormen van werken en een andere blik op de inrichting van zorg. Dat is de grootste transitie van nu.” (Carinova)

“Zorg en Technologie is ook gericht op het versterken van de eigen regie van de cliënt en ook een uitdaging op het gebied van preventie (...) Carintreggeland is voortdurend bezig om het thema Zorg en Technologie bij medewerkers ‘tussen de oren’ te krijgen.” (Carintreggeland)

“De combinatie zorg en technologie wordt steeds relevanter. Dit is ook opgenomen in het beroepsprofiel verpleegkundige 2030. Ook in het kader van de toenemende vergrijzing is Zorg en Technologie relevant. Het thema leeft dan ook binnen de organisatie (verschillende projecten e.d.), alleen nog niet zo sterk op de werkvloer. Daarom moet het thema nog meer onder de aandacht gebracht worden.” (Dimence Groep)

“De inzet van technologie is steeds meer noodzakelijk, kan veel menskracht vervangen en daarmee het zorgproces efficiënter maken.” (Gelre Ziekenhuizen)

“Technologie en innovatie staan hoog op de agenda en staan ook expliciet genoemd in de strategische koers van MST. De ontwikkelingen op dit terrein voltrekken zich in een hoog tempo.” (MST)

“Zorg en technologie is in toenemende mate een aandachtsgebied. Het moet nog wel verder landen op de werkvloer.” (Sensire)

“Het belang van technologie binnen de zorg neemt toe. Er is een toenemende focus op integraal werken en nieuwe vormen van werken. Dat heeft ook implicaties voor gedragsaspecten en de cultuur op de werkvloer.” (Zorggroep Sint Maarten)

5.2 Een nieuwe Associate degree opleiding Technologie voor Gezondheid & Welzijn

In de interviews is gevraagd in hoeverre de nieuwe beoogde Ad-opleiding TG&W tegemoetkomt aan de hierboven beschreven trends en arbeidsmarktbehoeften. Van de 15 geïnterviewde organisaties geven 12 respondenten aan dat het goed is dat deze opleiding er komt.

“Deze opleiding is schreeuwend hard nodig. Om inhoudelijke redenen, maar ook in het kader van de arbeidsmarkttekorten: Elke rode loper moeten we met twee handen aangrijpen.” (Tactus)

<i>"Deze opleiding sluit goed aan bij de trends. Er is steeds meer behoefte om te veranderen. Dus goed dat deze opleiding er komt, mits deze verdiepend is op verpleegkundige." (Deventer Ziekenhuis)</i>
<i>"Het is goed dat deze opleiding er komt, zowel op de inhoudelijke vraag als in relatie tot de snel oplopende arbeidsmarkttekorten." (Gelre Ziekenhuizen)</i>
<i>"Het is goed dat deze opleiding er komt (...) Er is hier een zeker een grote markt voor." (Health Valley)</i>
<i>"Er is zeker behoefte aan deze nieuwe opleiding." (InteraktContour)</i>
<i>"Deze (opleiding) kan zeker een gat vullen bij het draaien van projecten. We hebben aanpakkers nodig. Daar past mbo vaak beter bij dan hbo-bachelor." (Siza)</i>
<i>"Het is heel goed dat deze opleiding er komt." (TMZ)</i>

Ad niveau is goed

In de interviews wordt aangegeven, dat het Ad niveau goed past bij wat nodig is.

<i>"Het is wenselijk dat er minder management komt en dat er een 'tussenlaag' wordt gecreëerd van 'meewerkende voormannen en – vrouwen'. Daar sluit het Ad niveau heel goed bij aan." (Health Valley)</i>
<i>"Het Ad niveau past ook goed bij wat nodig is. Voor deze doelgroep is de duur van twee jaar ook precies goed. Een vierjarige bachelor duurt te lang." (InteraktContour)</i>
<i>"Mbo'ers zijn vaak praktischer dan hbo'ers. Het Ad niveau kan hier dan ook zeker goed bij passen." (Siza)</i>
<i>"Het Ad niveau past ook heel goed op wat nodig is. Mbo'ers zijn vaak 'doeners'. Bij hbo'ers is het vaak 'te veel denken en te weinig doen'. Daarom is een tussenniveau (Ad) zeer wenselijk, juist met het oog op de verbinding." (TMZ)</i>

Inhoud, vorm en opzet van de nieuwe Ad-opleiding TG&W

Respondenten hebben ook duidelijke ideeën over de inhoud, vorm en opzet van de opleiding.

<i>"Wat betreft de relevantie van deze opleiding voor Alifa (biedt geen zorg, is een welzijnsorganisatie) is het van belang dat er ook 'sociaal werk vakken' in het curriculum zitten. De opleiding moet in het eerste jaar breed worden opgezet worden en in het tweede jaar de mogelijkheid bieden tot specialisatie. In het curriculum moet ook aandacht besteed worden aan het toenemende belang van data gedreven werken." (Alifa)</i>
<i>"In het curriculum moet veel aandacht worden besteed aan de combinatie van vakinhoudelijke kennis en soft skills. Studenten moet goed worden geleerd hoe zorginstellingen functioneren. Ook moet worden geleerd om 'van buiten naar binnen te denken'. Het is goed om te mixen: voltijders en deeltijders met elkaar in contact brengen in hetzelfde lokaal." (Health Valley)</i>
<i>"De focus moet liggen op het managen van deze processen rond zorg en technologie en het mee krijgen van medewerkers en cliënten." (InteraktContour)</i>
<i>"De toegevoegde waarde van de nieuwe opleiding moet zitten in het grotere accent op procesbegeleiding en advies, minder op de toepassing." (Sensire)</i>
<i>"De toegevoegde waarde zit in de combinatie van verpleegkunde en techniek. Ook de analyse van data kan een belangrijke toegevoegde waarde zijn. De opleiding moet breed worden opgezet. Er moet niet te veel nadruk liggen op implementatie. Dat is meer voor 'technenuten'. Dat is een andere doelgroep." (Yourizon)</i>

5.3 Doelgroepen en functies in relatie tot de nieuwe Ad-opleiding TG&W

In de gesprekken geven respondenten aan ook duidelijke beelden te hebben bij de doelgroepen en de functies, die goed passen bij deze nieuwe Ad-opleiding.

<i>"Deze opleiding kan echt een goede verdieping zijn voor de innovatie verpleegkundigen." (Deventer Ziekenhuis)</i>
<i>"Dan gaat om doelgroepen/functies als gespecialiseerde verpleegkundigen (mbo én hbo) en medewerkers bij medische techniek (mbo én hbo)." (Gelre Ziekenhuizen)</i>
<i>"Doelgroepen/functies voor de Ad zijn: senior begeleiders, senior zorgmedewerkers, senior thuiszorgers, zorgregisseurs en regieverpleegkundigen." (InteraktContour)</i>
<i>"De doelgroep voor deze Ad bestaat uit mbo én hbo opgeleide welzijnswerkers." (Alifa)</i>
<i>"Binnen het MST breed is er een grote doelgroep van mbo 4 opgeleide medewerkers voor een deeltijd variant van deze opleiding. Bovendien kan deze Ad ook interessant zijn voor hbo verpleegkundigen." (MST)</i>

*“Daar zit de meest kansrijke doelgroep: mbo-verpleegkundigen die vooral willen doorgroeien op de inhoud.”
(Sensire)*

“Functies waaraan dan gedacht kan worden zijn: adviseur zorg en technologie, functioneel beheerder zorg en technologie, procesondersteuner, projectmedewerker implementatie, projectmedewerker ‘vraagarticulatie’. Ad-ers zouden deze functies dan ook op ‘medior niveau’ kunnen uitvoeren (mbo’ers als junior, hbo’ers als senior).” (Siza)

“Functies waaraan dan gedacht kan worden zijn: adviseur zorgtechnologie, medewerker zorgtechnologie en ambassadeur zorgtechnologie.” (Zorggroep Sint Maarten)

Hieronder worden de door de respondenten genoemde doelgroepen en functies (in relatie tot de Ad) nog een keer op een rij gezet:

Adviseur Zorg en Technologie	Ambassadeur Zorgtechnologie
Forensisch begeleider	Functioneel beheerder Zorg en Technologie
Gedragsdeskundige	Maatschappelijk werker
Medewerker bij medische techniek (mbo en hbo)	Medewerker zorgtechnologie
Procesondersteuner	Projectmedewerker implementatie
Projectmedewerker vraagarticulatie	Senior Begeleider
Senior Thuiszorger	Senior Zorgmedewerker
Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige	Sociotherapeut
Verpleegkundige (innovatief, gespecialiseerd)	Welzijnswerker (mbo en hbo)
Zorgregisseur	

Aanvullend hierop ziet Saxion afgestudeerde Ad-professionals werken in de volgende functies. Bij zorg- en welzijnsinstellingen, als:

- Medewerker / adviseur / projectleider Technologie en/of Innovatie
- Ambassadeur / vraagbaak Technologie
- *Met mbo-V-vooropleiding:* Verpleegkundige met aandachtsgebied Technologie
- *Met mbo-SW-vooropleiding:* Sociaal werker met aandachtsgebied Technologie
- *Met mbo-V of SW-vooropleiding:* Medewerker Zorgindicatie of Zorginkoop (met aandachtsgebied Technologie)

Bij gemeenten of zorgverzekeraars, als:

- Adviseur / consultant op het gebied Technologie en/of Innovatie

Bij (technologische) bedrijven, als:

- Consultant / adviseur / projectmedewerker Technologie in Zorg en Welzijn
- Trainer Technologie in Zorg en Welzijn
- Servicedeskmedewerker Technologie in Zorg en Welzijn

6 Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

Om de instroom van de Ad-opleiding TG&W in te kunnen schatten, is een enquête afgenomen onder studenten en scholieren voor een voltijdvariant en onder professionals voor een deeltijdvariant.

6.1 Geschatte instroom in de voltijdopleiding

De resultaten van deze steekproef tonen dat van de 113 mbo-studenten en havo-scholieren 8% (9 studenten / scholieren) aangeeft ‘zeker’ deze opleiding te willen doen, 42% (47 studenten/scholieren) ‘misschien wel’. Tellen we de twijfelaars voor een kwart mee, dan volgt dat circa 19% (21) van de studenten/scholieren kiest voor deze opleiding.

Mbo-studenten

Vanaf de website van SBB kan een BI-applicatie worden geraadpleegd met informatie over mbo-4 studenten⁵. We hebben gezocht naar het aantal gediplomeerden van niveau 4 opleidingen die een logische instroom voor de

⁵

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiaNTkyNjE4NDItMTRjYS00MDFmLWFiMTktZmJiYzBmZDBmOWFiliwidCI6Ijk0Yjk3YzRmLTU3YmUiNGQ3OC1iNzk4LWQ3NjUwN2I2NTBINSIsImMiOjhh9>

Ad-opleiding TG&W opleiding zouden kunnen zijn. Gezien de gewenste locatie van de opleiding (Enschede), richten wij ons alleen op de regio Twente (ROC van Twente). In bijlage 3 zijn de overzichten opgenomen. In het studiejaar 2023 – 2024 zijn in totaal 873 mbo-4 studenten afgestudeerd die een potentiële instroom vormen voor deze Ad-opleiding. Als 19% van deze afgestudeerden interesse hebben in deze Ad-opleiding, betekent dit ruim 165 studenten. Saxion kan derhalve rekenen op een instroom van minstens 25 studenten.

Om de verwachte instroom verder te duiden, is een analyse gemaakt van de evolutie van de instroom in de bacheloropleiding Hbo-v Gezondheid en Technologie. Deze goedlopende opleiding leidt studenten op in dezelfde richting als de Ad-opleiding TG&W beoogt te doen, maar dan op bachelorniveau. De instroom in deze opleiding is als volgt.

Tabel 2: Instroom bacheloropleiding Hbo-v Gezondheid en Technologie Saxion

Hogeschool	Opleiding - studieroute	Vorm	Instroom				
			2019	2020	2021	2022	2023
Saxion	Bachelor Hbo-v - Gezondheid & Technologie	Vt	129	113	100	51	64

Er kan een duidelijke terugval in instroom opgemerkt worden vanaf studiejaar 2022. Deze daling kan mede verklaard worden doordat vanaf dat moment de balans tussen technologie en zorg in de opleiding gewijzigd werd richting zorg en verpleegkunde, waardoor een groot deel van de mannelijke instroom verloren is gegaan. Met het aanbieden van deze Ad-opleiding TG&W zet Saxion techniek weer voorop en kan deze verloren doelgroep, die vooral interesse heeft in het technische aspect van het domein gezondheid en welzijn, weer aangetrokken worden.

6.2 Geschatte instroom in de deeltijdopleiding

Uit de steekproef blijkt dat van de 44 geënquêteerde professionals, 16% (7 professionals) aangeeft geïnteresseerd te zijn in deze opleiding⁶. Belangrijk is tevens de zeer grote vraag van werkgevers naar deze Ad-professionals. Zij geven aan dat zij potentieel 71 eigen werknemers per jaar willen scholen met deze Ad-opleiding (zie paragraaf 7.1). We kunnen ervan uitgaan dat, vanaf het moment dat deze Ad-opleiding in deeltijdvorm aangeboden wordt, ze veel meer bekendheid krijgt en dat werkgevers onder haar werknemers actief gaan werven om te investeren in hun personeelsbestand middels het laten volgen van deze Ad-opleiding. De verwachting is derhalve dat Saxion ook voor haar deeltijdopleiding een klas met 25 studenten per jaar kan vullen.

Conclusie

Voor studiekeziers die twijfelen over een bacheloropleiding vanwege de duur van vier jaar, is een tweejarige Ad-opleiding een goed alternatief. Hoewel de Ad-opleiding Zorg en Technologie bij andere hogescholen en op andere locaties momenteel nog een minder goede instroom kent, dit in tegenstelling tot de instroom bij de bacheloropleidingen op hetzelfde snijvlak van technologie, gezondheid en welzijn, ziet Saxion wel een groeiende interesse en potentieel voor deze Ad-opleiding TG&W.

7 Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

7.1 Inleiding

De behoefte op de arbeidsmarkt wordt in deze aanvraag onderbouwd aan de hand van het doelmatigheidsonderzoek ten behoeve van deze nieuwe Ad-opleiding TG&W en aan de hand van arbeidsmarktbronnen.

⁶ Zie bijlage 1: Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Zorg en Technologie. Hogeschool Saxion (7 januari 2025) p.35

7.2 Kwantitatieve arbeidsmarktvrage: resultaat uit het onderzoek

In de interviews met en de enquête onder werkgevers is gevraagd naar de behoefte van werkgevers aan afgestudeerden van de Ad-opleiding TG&W ⁷.

Associate degree TG&W - voltijd

Uit de interviews komt een vraag van werkgevers naar voren van 81 nieuwe medewerkers per jaar, die deze opleiding in een voltijd variant hebben gevolgd. Vanuit de enquête komt een vraag naar voren van 3 nieuwe medewerkers per jaar. **In totaal gaat het dus om een vraag naar nieuwe instroom van circa 84 nieuwe medewerkers per jaar.**

Associate degree TG&W - deeltijd

Uit de interviews komt er een vraag van werkgevers naar voren naar bijscholing van 65 eigen medewerkers per jaar in een deeltijd variant van deze opleiding. Vanuit de enquête komt een vraag naar bijscholing naar voren van 6 eigen medewerkers per jaar. **In totaal gaat het dus om en bijscholingswens voor circa 71 eigen medewerkers per jaar.**

7.3 Kwantitatieve arbeidsmarktvrage: resultaat uit deskresearch

Voor het onderzoek naar landelijke en regionale arbeidsmarktgegevens is gebruik gemaakt van een combinatie van bronnen. Daarom is naast de ROA/AIS ook het UWV geraadpleegd.

7.3.1 ROA/AIS

In de meest recente arbeidsmarktprognoses van Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA/AIS) wordt een beeld geschetst van de huidige en op middellange termijn te verwachten arbeidsmarktontwikkelingen. CDHO kijkt hierbij naar de 'ITKP-indicator'.

Hoewel de Ad-opleiding TG&W is opgenomen bij opleidingstype Ba Medische diagnostiek en Medische technologie, heeft de CDHO in de macrodoelmatigheidsdossiers van NHL Stenden en Windesheim aangegeven dat dit type onvoldoende relevant is; zij beschouwt zelf het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk ten dele relevant: *"De commissie acht het opleidingstype bachelor medische diagnostiek en medische technologie als onvoldoende relevant ondanks het feit dat de reeds bestaande hbo Ad Zorg en Technologie in dit opleidingstype is ondergebracht."* Ter ondersteuning van deze conclusie merkt de CDHO op: *"De overige twintig opleidingen in dit opleidingstype vertonen geen verwantschap met de beoogde opleiding"*.

De commissie acht het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk ten dele relevant, omdat de aanverwante hbo Ad-opleidingen 'Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn' en 'Service, Welzijn en Zorg' in dit opleidingstype zijn opgenomen.

Tabel 3: ROA/AIS data opleidingstype Bachelor - sociaal pedagogisch werk, landelijk

Opleidingstype ⁸	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte baanopeningen tot 2028	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2028	ITKP in 2028 toekomstige knelpunten
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	-3.000 (-0,8% per jaar)	10.000 (2,6% per jaar)	10.000 (2,6% per jaar)	2.400 (0,6% per jaar)	Groot (0,93)

Uit bovenstaande ROA-cijfers blijkt dat er landelijk een grote krapte op de arbeidsmarkt wordt verwacht voor de Ad-opleiding TG&W.

Als de regionale ROA-cijfers worden geanalyseerd (Twente) zien we een matige toekomstige arbeidsmarkt voor afgestudeerden van de Bachelor - gezondheidszorg en welzijn in Twente. Dit wijst op voldoende

⁷ Zie bijlage 1: Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Zorg en Technologie. Hogeschool Saxion (7 januari 2025) p.33

⁸ ROA/AIS, april 2025

arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de Ad-opleiding TG&W. Dat er zeker een grote arbeidsmarktvrage bestaat, tonen we aan met aanvullende arbeidsmarkt cijfers in paragraaf 7.3.2.

Tabel 4: ROA/AIS data opleidingssubsector Bachelor - gezondheidszorg en welzijn, regionaal

Opleidingssubsector (ONR2019) ⁹	Regio	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2028	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028
Bachelor - gezondheidszorg en welzijn	Twente	-3% (-0,4% per jaar)	14% (2,2% per jaar)	27% (4,1% per jaar)	Matig (1,1)

7.3.2 Overige bronnen

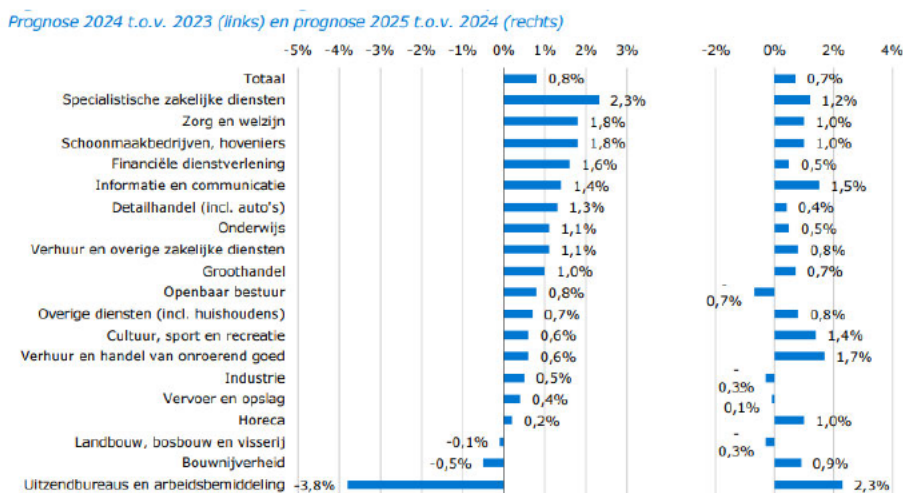
Met de onderstaande bronnen brengen we de actuele ontwikkelingen in kaart in de arbeidsmarkt op zowel landelijk als regionaal niveau.

UWV

Ook andere bronnen laten een duidelijke arbeidsmarkt krapte binnen het voor de Ad-opleiding TG&W relevante domein zien.

- Met bijna 1,9 miljoen banen is gezondheidszorg & welzijn de grootste sector in Nederland. Het totaal aantal banen in de sector groeit bovengemiddeld, maar wel in een wat lager tempo dan voorgaande jaren. Gezondheidszorg & welzijn heeft namelijk te kampen met een groot aantal moeilijk vervulbare vacatures. Dit heeft een drukkend effect op de banengroei. In 2024 komen er 32.600 banen bij (+1,8%), gevolgd door 19.400 in 2025 (+1,0%). De bevolking van Nederland vergrijsst. Oudere mensen hebben meer zorg nodig, wat een blijvende druk op de zorgsector legt. Daarnaast groeit de bevolking, wat ook tot een grotere zorgvraag leidt. Binnen gezondheidszorg & welzijn is de grootste branche qua werknemers de verpleging, verzorging & thuiszorg. Juist in deze branche groeit het aantal werknemersbanen flink.¹⁰
- Verder zien we in het figuur 'Procentuele ontwikkeling totaal aantal banen per sector' bijna een verdubbeling van het aantal banen in de sector Gezondheidszorg en Welzijn voor 2025: van 1,0% in 2024 tot 1,8% in 2025¹¹.

Figuur 2: Procentuele ontwikkeling totaal aantal banen per sector

Bron: Prognose SEOR in opdracht van UWV

⁹ ROA/AIS, april 2025

¹⁰ UWV Arbeidsmarktprognoses 2024-2025, p.2

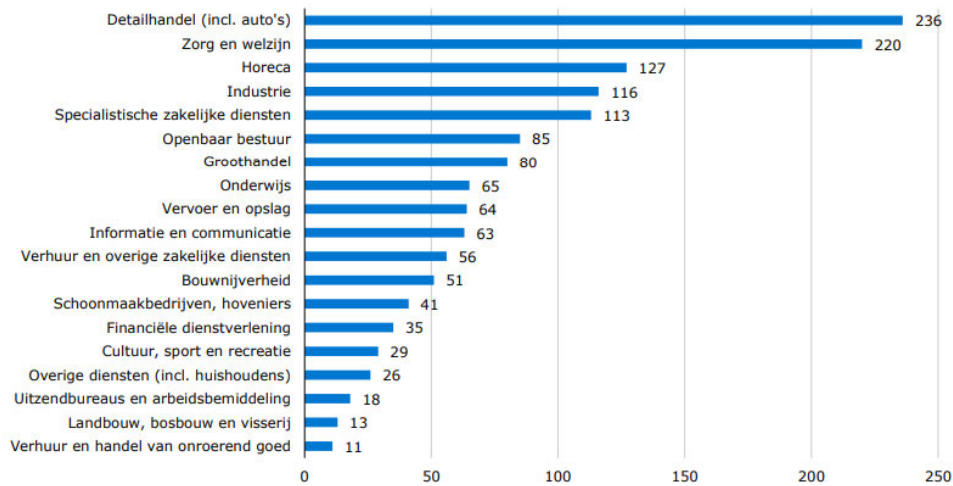
¹¹ UWV Arbeidsmarktprognoses 2024-2025, p. 3

Daarmee samenhangend kent de sector ook een forse toename van het aantal ontstane vacatures in 2024 en 2025: gemiddeld 220.000 vacatures¹².

Figuur 3: Prognose ontstane vacatures (x 1.000) per sector in 2024 en 2025

Gemiddelde aantallen over beide jaren samen

Bron: Prognose UWV o.b.v. cijfers CBS

UWV ziet ook vele krapteberoepen in de zorgsector¹³.

Figuur 4: Krapteberoepen in de zorgsector

Zorg	
Lager beroepsniveau / basisvakmanschap	Hoger / wetenschappelijk beroepsniveau (vervolg)
Huishoudelijk medewerkers (particulieren en thuiszorg)	Verpleegkundig specialisten
Middelbaar beroepsniveau / gespecialiseerd vakmanschap	Physician assistants
Helpenden ¹	Mondhygiënist
Verzorgenden individuele gezondheidszorg (ig), kraamverzorgenden	Ergotherapeuten
Woonbegeleiders	Fysiotherapeuten
Algemeen verpleegkundigen	Logopedisten
Medewerkers steriele medische hulpmiddelen	Diëtisten
Orthopedisch (prothese) technici	Anesthesiemedewerkers en operatieassistenten
Apothekersassistenten	Hersen-, hart- en longfunctie laboranten en technici
Tandartsassistenten	Radiodiagnostisch laboranten
Doktersassistenten	Medisch en pathologisch analisten
Medisch secretaresses	Arbeidshygiënist
Medisch pedicures en podotherapeuten ²	Orthopedagogen
Hoger / wetenschappelijk beroepsniveau	Tandartsen
Wijkverpleegkundigen	Huisartsen
Gespecialiseerd verpleegkundigen (o.a. ambulance, intensive care, kinder, oncologie, geriatrie, spoedeisende hulp)	Apothekers
Verpleegkundigen psychiatrie, GGZ (gespecialiseerd verpleegkundigen)	Dierenartsen
(Verpleegkundig) teamleiders zorg	Gz-psychologen, klinisch psychologen
Praktijkondersteuners huisarts GGZ (poh-ggz)	Psychiaters (specifieke medisch specialisten)
	Specifieke medisch specialisten (o.a. spoedeisende hulp, ouderengeneeskunde, verstandelijk gehandicapten)
	Bedrijfsartsen, verzekeringsartsen
	Sociaal geneeskundigen maatschappij en gezondheid (o.a. jeugdgezondheidszorg, infectieziekten, vertrouwensartsen)

¹ Er zijn vooral goede kansen voor helpenden die kunnen doorstromen richting verzorgende ig (mbo niveau 3).
² Verwante beroepen, maar met verschillende beroepsniveaus. Medisch pedicure is mbo-4, podotherapeut is hbo.

Kansrijke beroepen volgens UWV welke relevant zijn in relatie tot de Ad-opleiding TG&W:

- Wijkverpleegkundigen
- Gespecialiseerd verpleegkundigen
- Verpleegkundigen psychiatrie

¹² UWV Arbeidsmarktprognoses 2024-2025, p. 5

¹³ UWV Kansrijke Beroepen 2024-2025; https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2024-2025_tcm95-458847.pdf

- (Verpleegkundig) teamleiders zorg
- Praktijkondersteuners huisarts GGZ
- Verpleegkundig specialisten
- Physician assistants
- Sociaal geneeskundigen maatschappij en gezondheid

7.4 Maatschappelijke - en arbeidsmarktontwikkelingen

Voor het aantonen van Maatschappelijke - en arbeidsmarktontwikkelingen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Raad voor de Volksgezondheid & Zorg, ZonMW, Nederlandse ZorgAutoriteit en Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Daar de 'dubbele vergrijzing' – de toename van het deel 80-plussers binnen de groep 65+ – in Nederland toeneemt, ontstaat er een grotere vraag naar zorg. Tegelijkertijd is er in Nederland een toenemend tekort aan zorgpersoneel. Een kamerbrief van voormalig minister Helder (Volksgezondheid, Welzijn & Sport, VWS; 2023) geeft de urgentie aan: het tekort zal blijven en zelfs groeien na 2026, in 2031 is er een verwacht tekort van 138.000 werknemers en in 2032 ruim 155.000 werknemers in de zorg¹⁴.

Raad voor de Volksgezondheid & Zorg en ZonMW

De mogelijke arbeidsbesparing die technologie kan bieden voor gezondheidszorg en welzijn in Nederland is al jaren onder de aandacht, met daarbij de aandacht voor wat dat voor de (op- om- of door-) scholing van – al dan niet toekomstige - werknemers betekent. Dit is immers ook in lijn met de overheidsrapporten sinds 2010, waarin technologie steeds is aangegeven als mogelijke oplossingsrichting voor arbeidstekorten in de zorg, onder andere in:

- De Raad voor Volksgezondheid & Zorg (RVZ, 2011) - als onafhankelijk adviesorgaan voor de regering en voor het parlement: Ruimte voor arbeidsbesparende innovaties in de zorg: Door slimmer werken meer kwaliteit met minder mensen¹⁵
- ZonMW (2010): ICT & Innovatie in de Zorg: Een Externe Inventarisatie¹⁶

Nederlandse Zorg Autoriteit

Langer zelfstandig thuis wonen en kortere ziekenhuisopname leidt tot een grotere zorgbehoefte thuis. Hierin wordt zelfmanagement en zelfredzaamheid gestimuleerd. Technologische toepassingen spelen hierin een grote rol: bijvoorbeeld door het op afstand meten van vitale functies en hierop anticiperen, digitale zorgmomenten, etc. Zorgorganisaties hanteren modellen waarbij fysieke zorg pas wordt ingezet als er geen mantelzorg beschikbaar is en er meer nodig is dan technologische toepassingen. Hierdoor is er een vraag naar onderwijs/scholing. Het kost tijd en energie om zorgtechnologie goed te introduceren in de organisatie. Medewerkers en patiënten moeten uitleg en training krijgen over de hulpmiddelen die worden ingezet. Een Ad TG&W opgeleide professional kan hierin een rol spelen.¹⁷

In diezelfde kamerbrief wordt gesproken over de noodzaak om de zorg anders te organiseren met als doel het toegankelijk houden van gezondheidszorg en welzijn in de toekomst. Eén van de oplossingen die hiervoor wordt genoemd is technologische innovatie. Goed ingezette zorgtechnologie draagt bij aan kwaliteit van leven en ontlast (informele) zorgverleners. Dit is verder uitgewerkt in het rapport van de Nederlandse ZorgAutoriteit.¹⁸

¹⁴ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2023). Nieuw arbeidsmarktprognose zorg en welzijn. Online via: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-c7873aa5c5b60fd2ae921e5082ac79f14033e5c6/pdf>

¹⁵ Raad voor de Volksgezondheid & Zorg (RVZ, 2011). *Ruimte voor arbeidsbesparende innovaties in de zorg: Door slimmer werken meer kwaliteit met minder mensen*. Online via: https://www.raadvsvs.nl/binaries/raadvsvs/documenten/publicaties/2011/01/23/ruimte-voor-arbeidsbesparende-innovaties-in-de-zorg/Advies_-_Ruimte_voor_arbeidsbesparende_innovaties_in_de_zorg2.pdf

¹⁶ ZonMW (2010): ICT & Innovatie in de Zorg: Een externe inventarisatie. Online via: https://www.zonmw.nl/sites/zonmw/files/typo3-migrated-files/ICT_en_innovatie_in_de_zorg_-_Een_Externe_Inventarisatie_01.pdf

¹⁷ Nederlandse ZorgAutoriteit (NZA; 2022). Bekostiging en financiering van zorgtechnologie in de verpleegzorg: een onderzoek naar knelpunten en succesfactoren. Online via: https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_730731_22/1/

¹⁸ Nederlandse ZorgAutoriteit (NZA; 2022). Bekostiging en financiering van zorgtechnologie in de verpleegzorg: een onderzoek naar knelpunten en succesfactoren. Online via: https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_730731_22/1/

Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg

Technologie kan niet alleen leiden tot een hogere arbeidsproductiviteit maar leidt ook tot een vraag naar hoger gekwalificeerd personeel. Deze ontwikkeling is al eerder opgemerkt en in gang gezet¹⁹: "(...) ook binnen het mbo-segment verschuift de vraag naar een hoger niveau."

8 Analyse verwant (toekomstig) aanbod

De verwante Ad-opleiding Zorg en Technologie wordt aangeboden door Fontys (sinds 2018), NHL Stenden sinds 2022) en Windesheim (2024) De instroom van de Ad- opleidingen is als volgt:²⁰

Tabel 5: instroom Ad-studenten Zorg en Technologie

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2019	2020	2021	2022	2023	2024
chr. hs. windesheim						< 5
fontys hs.	13	10	8	9	17	17
nhl stenden hs.				< 5	7	5
totaal	13	10	8	10	24	24

Hoewel de Ad-opleiding Zorg en Technologie bij andere hogescholen momenteel nog een minder goede instroom kent, ziet Saxion wel een groeiende interesse en potentieel voor de Ad-opleiding TG&W. Zo kent de bacheloropleiding Mens en Techniek, die zich situeert op hetzelfde snijvlak van technologie, gezondheid en welzijn, wel een goede instroom²¹:

Tabel 6: instroom bachelorstudenten Mens en Techniek

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2018	2019	2020	2021	2022	2023
avans hs.	50	49	68	48	48	26
de haagse hs.	77	71	62	37	46	36
fontys hs.	41	31	48	33	32	27
hs. rotterdam	40	42	34	44	33	19
zuyd hs.	46	34	43	27	32	24
totaal	254	227	255	189	191	132

9 Noodzaak tot start nieuwe opleiding

9.1 Algemene noodzaak voor het starten van een nieuwe Ad-opleiding TG&W

Om de noodzaak voor deze nieuwe Ad-opleiding aan te tonen, wordt eerst een aantal ontwikkelingen geschetst op het gebied van gezondheidszorg en technologie. De toenemende vergrijzing van de bevolking leidt tot een toenemende en complexere zorgvraag. "Nu werkt één op de zes werknemers in Nederland in de zorgsector, om te kunnen voorzien in de toenemende zorgvraag zou in 2040 één op de vier werknemers in de zorg moeten werken. Dat is niet realistisch, haalbaar en wenselijk."²².

Technologie in gezondheidszorg en welzijn kan een rol spelen in het oplossen van of voorkomen van personeelstekorten, stijgende zorgkosten en hoge administratieve lasten. Technologie kan het tekort aan

¹⁹ Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg & Centre for Care Technology Research (NIVEL & CCTR; 2013). Overzichtsstudie Technologie in de zorg thuis Nog een wereld te winnen! Online via: <https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Rapport-Technologie-in-de-zorg-thuis.pdf>

²⁰ <https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/feiten-en-cijfers/artikelen/dashboard-instroom-inschrijvingen-en-diploma-s>

²¹ <https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/feiten-en-cijfers/artikelen/dashboard-instroom-inschrijvingen-en-diploma-s>

²² Vilans, kennisorganisatie voor zorg en ondersteuning (2024). Online via: <https://www.vilans.nl/actueel/verhalen/10-technologische-digitale-ontwikkelingen-in-de-zorg>

zorgpersoneel helpen oplossen door taken te automatiseren of te ondersteunen met slimme systemen. Dit leidt tot efficiëntere zorgprocessen en een betere verdeling van de werklust²³.

Innovaties zoals e-health en telemonitoring kunnen bijdragen aan de beheersing van zorgkosten, bijvoorbeeld in het verminderen van de behoefte aan fysieke afspraken met zorg- of hulpverleners. Door duurzame technologische oplossingen te implementeren, blijven gezondheidszorg en welzijn betaalbaar en toegankelijk voor iedereen.²⁴.

Door technologische oplossingen te integreren kunnen ook verbeteringen in de kwaliteit van gezondheidszorg en welzijn worden doorgevoerd. Daarbij kan technologie de verschuiving van zorg- en hulpverleningstaken, naar bijvoorbeeld wijkverpleging en mantelzorgers, ondersteunen. Door zorgverleners en welzijnswerkers efficiënte en effectieve innovaties op het gebied van gezondheidszorg en welzijn te leren gebruiken en implementeren speelt den Ad-opleiding TG&W een cruciale rol in het toekomstbestendig maken van de zorg. Het kabinet trekt de komende jaren € 108 miljoen uit voor de transformatie van processen in de gezondheids- en welzijnssector naar digitale of hybride processen.²⁵

De internetpagina 'Zorg van Nu' is een initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is gestart in 2018²⁶. Deze pagina biedt informatie over slimme zorg, welke zorginnovaties er zijn, hoe deze worden ingezet, wanneer en waarom. Ook het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, onderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport besteedt aandacht aan e-health (digitale zorg)²⁷. Deze instantie heeft zelfs een monitor ontwikkeld welke de stand van zaken op het gebied van digitale zorg monitort²⁸. Deze informatiebronnen onderstrepen de noodzaak tot een aanbieden van een Ad-opleiding TG&W, die studenten opleidt om deze tools in de praktijk daadwerkelijk in te zetten.

Regionale behoefte: technologische innovaties in de gezondheidszorg

In de krimpregio's in Nederland, zoals ook Twente en de Achterhoek, wordt sterk ingezet op innovatie via zorgtechnologie, om de kloof tussen vraag en aanbod te overbruggen. "De adoptie van zorgtechnologie groeit met ontwikkelingen zoals beeldzorg, thuismetingen, (zorg)robotica en digitale portals. Professionals en gezondheidszorg- en welzijnsorganisaties maken er meer en meer gebruik van. Dit vraagt om aanpassingen in de competenties van zowel huidige als toekomstige professionals. Het vermogen om op de hoogte te zijn van en technologische ontwikkelingen toe te passen in verschillende situaties is essentieel voor de toekomstbestendige professional."²⁹

Rond technologie in de gezondheidszorg en welzijn hebben bestaande netwerkorganisaties, zoals de Technologie & Zorg Academie (TZA: Achterhoek, IJssel-Vecht, Drenthe, Groningen en Twente) hun krachten gebundeld, met organisaties in de ouderen-, gehandicapten-, revalidatie-, ziekenhuis- en huisartsenzorg, gemeenten, zorgverzekeraars & zorgkantoor en onderwijs- en onderzoeksinstellingen. In samenwerking met de TZA Regio Twente zal de Ad TG&W aansluiten bij hun leergangen.

Kortom, een Ad-opleiding TG&W is essentieel om de zorgsector te versterken, de kwaliteit te verbeteren en duurzame oplossingen te bieden voor de uitdagingen van een vergrijzende samenleving.

---

²³ Nederlandse Zorgautoriteit (2020). Strategische agenda 202-2023. Online via: https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_637578_22/1/

²⁴ Coöperatie VGZ. (2024). *Personeelstekort zorg: oorzaken en oplossingen*. Online via: <https://www.cooperatievgz.nl/cooperatie-vgz/zorg/personeelstekort-zorg>

²⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/medische-hulpmiddelen/innovatie-in-medische-hulpmiddelen#:~:text=Medische%20hulpmiddelen%20en%20technologie%C3%ABn%20zorgen,de%20kwaliteit%20van%20lev en%20verbeteren.>

²⁶ <https://www.zorgvannu.nl/>

²⁷ <https://www.rivm.nl/e-health>

²⁸ <https://open.overheid.nl/documenten/eae2553d-8f13-4055-9a03-66ec19c66ec7/file>

²⁹ <https://tza.nu/>

9.2 De gewenste ontwikkeling kan niet in de vorm van een nieuwe afstudeerrichting of curriculumwijziging van een bestaande opleiding gerealiseerd worden.

Deze (snijvlak)opleiding is op Ad niveau en kan niet als een opleidingsvariant van een andere Ad-opleiding ontwikkeld worden. Saxion kent geen Ad-opleiding in het gezondheidszorg-domein. Er is onderzocht wat de mogelijkheden zijn binnen de Ad-opleidingen Sociaal Werk en Ervaringsdeskundigheid in Zorg & Welzijn. De Ad-opleiding Sociaal Werk is breed ingestoken in het welzijnsdomein en legt te weinig koppeling met het zorgdomein en de technische component om de inhoud van een Ad-opleiding TG&W binnen de twee studie jaren op te bouwen. De Ad-opleiding Ervaringsdeskundigheid leidt ervaringsdeskundigen op met een achtergrond als cliënt in zorg en welzijn. Het beroepsprofiel van deze opleiding biedt geen ruimte voor de inhoud van de Ad-opleiding TG&W die zicht richt op technologie adviseurs en verpleegkundigen.

9.3 De gewenste vernieuwing kan niet binnen het bestaande aanbod van andere instellingen (zoals is benoemd in het eerste deel) worden vormgegeven

Saxion kiest bewust voor vestigingsplaats Enschede met het oog op een zo goed mogelijke landelijke spreiding van Ad-opleidingen gericht op technologie in zorg en welzijn. Met deze keuze is direct duidelijk dat de gewenste vernieuwing niet binnen het bestaande aanbod van andere instellingen kan worden vormgegeven, gezien het feit dat er buiten Saxion geen andere aanbieders in deze regio zijn.

9.4 Het effect op de landelijke spreiding van het opleidingsaanbod

Gezien de (maatschappelijke) ontwikkelingen is de vraag naar specialisten op het gebied van technologie voor gezondheidszorg en welzijn groot. Deze Ad-opleiding kan hieraan een forse bijdrage leveren. Gezien de afstand tot ander Ad-opleidingen in hetzelfde domein, Zwolle, Leeuwarden en Eindhoven, heeft de beoogde nieuwe Ad-opleiding met vestigingsplaats Enschede geen negatieve invloed op de instroom van de andere bekostigde Ad-opleidingen gericht op technologie in zorg en welzijn in Nederland.

10 Aansluiting instellingsprofiel

Saxion is een kennisinstelling met de focus op het oosten en midden van Nederland. Met uitstekend onderwijs en toegepast onderzoek staat Saxion ten dienste van de samenleving en streven we naar het leveren van maximale waarde voor studenten en ons werkveld. We leiden op voor de banen van nu en de toekomst.

Op onze locaties in Enschede, Deventer en Apeldoorn bieden we een breed palet aan onderwijs en succesvol en praktijkgericht onderzoek. Saxion is sterk geworteld en verbonden met de regio en een belangrijke aanjager van economische ontwikkeling. Samen bouwen we aan de toekomst van de regio, een regio die te maken heeft met krimp en vergrijzing.

In het nieuwe strategisch beleidsplan vanaf 2025 'Talent voor de toekomst: Saxion Strategisch Plan 2025-2030'³⁰ stelt Saxion zich specifiek ten doel om 'voor onze regio het talent voor de toekomst te leveren om te bouwen aan een duurzame, digitale en veilige samenleving'. Dit mét aandacht voor: "het welzijn van mens en dier". "Alleen zo behouden we onze brede welvaart, met een gezond en goed bestaan." Naast brede opleidingen focust Saxion zich op technologie met name in de regio Twente (in het eerdere strategisch plan aangeduid met 'living technology').

Omdat de regio van Saxion te maken heeft met krimp en vergrijzing, bouwt Saxion samen met instellingen en organisaties in de regio aan de toekomst. In die zin is Saxion, vanuit sterke verbondenheid met de regio, een belangrijke aanjager van economische ontwikkeling. Mede om deze ambitie te realiseren werkt zij nauw samen met onder andere ROC van Twente, ROC Aventus en Universiteit Twente op het gebied van veiligheid en digitalisering. Dit levert een unieke synergie op, waarmee Saxion zich met betrekking tot het thema technologie onderscheidt van andere instellingen.

Gezien de behoefte in de regio en de – daarop afgestemde - missie van Saxion is ook het 'reguliere' gezondheidszorgonderwijs van Saxion gericht op de integratie van technologie in de zorg, om de samenleving gezond te houden. Saxion kent onder andere het lectoraat Technology, Health & Care. Aan dit lectoraat is een aantal labs zoals het SIMMAN lab, beweeg lab, XR-lab en living labs gekoppeld waar studenten gebruik van maken. In de reeds bestaande Saxion-bacheloropleiding Hbo-v Gezondheid & Technologie worden de voorlopers opgeleid die in hun team vooroplopen met technologie en hun collega's ondersteunen.

³⁰ Saxion Strategisch Plan 2025-2030. (2024). Talent voor de Toekomst. Saxion. Online via: <https://www.saxion.nl/over-saxion/visie/strategisch-plan> p.7

De Ad-opleiding Technologie voor Gezondheid & Welzijn sluit daarom perfect aan bij zowel de missie van Saxion als de al ingezette ontwikkelingen bij de behoefte om studenten de kennis en vaardigheden te bieden voor het realiseren van innovatieve en duurzame zorgoplossingen. Door technologische vernieuwingen en samenwerking te bevorderen, draagt deze opleiding bij aan een toekomstbestendige zorgsector. Saxions focus op technologie in de zorg versterkt het instellingsprofiel en bereidt studenten voor op de uitdagingen en innovaties in de moderne zorgsector.

Andere instellingen

Ook andere instellingen omarmen de focus op innovatie, zorg en technologie, maar bevinden zich ver buiten het verzorgingsgebied van Saxion, locatie Enschede. Deze gemeenschappelijke focus biedt wel mogelijkheden en kansen tot samenwerking.

NHL Stenden³¹

In het instellingsplan: "Samen kunnen we grenzen verleggen: Instellingsplan 2021-2024" richt NHL Stenden zich op wereldwijde innovatie. Zij benadrukt het belang van technologie in het onderwijs en onderzoek om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. De focus ligt op het integreren van innovatieve technologieën in de zorg om de kwaliteit van leven te verbeteren en de zorg toekomstbestendig te maken.

Windesheim³²

In "Dichterbij: Instellingsplan 2023-2028" richt Windesheim zich op onderwijs en onderzoek die aansluiten op maatschappelijke transitie. Zij benadrukt het belang van technologie om de zorg toekomstbestendig te maken en de kwaliteit van leven te verbeteren.

Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN)³³

HAN geeft in haar instellingsplan 'Koersbeeld 2028: Instellingsplan' aan dat zij wil bijdragen aan slimme, schone en sociale oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken van nu en morgen. Zij legt een sterke focus op digitalisering en technologische transformatie om deze doelen te bereiken.

Hogeschool Utrecht (HU)³⁴

De HU tenslotte richt zich in haar instellingsplan "Samen voor de toekomst- 2022" in haar ambities tot en met 2026 op duurzaamheid, gezondheid en digitalisering. Ze benadrukt de integratie van technologie in haar onderwijs en onderzoek om bij te dragen aan maatschappelijke vraagstukken.

11 Afstemming en samenwerking

Saxion heeft afstemming gehad met meerdere hogescholen en zoekt ook naar samenwerking met hen. Hieronder schetsen wij een overzicht.

Landelijk overleg

Saxions voornemen voor deze Ad is in het Landelijk Ad Overleg (LAdO) gemeld³⁵.

Regionale partners

Er vindt halfjaarlijks afstemming plaats tussen Saxion en HAN en tussen Saxion en Windesheim over ontwikkelingen in elkaars onderwijsportfolio. Tijdens deze afstemmingen worden profielen naast elkaar gelegd, worden ontwikkelingen besproken en informeren de besturen elkaar.

Tijdens de bestuurlijke afstemming tussen Saxion en Windesheim ([REDACTED]) op 16 september 2024 is de Ad-opleiding TG&W twee keer vermeld geweest en zijn er geen opmerkingen of bezwaren gemeld.

³¹ <https://www.nhlstenden.com/sites/default/files/2024-09/175-instellingsplan-21x21-1.pdf>

³² <https://www.windesheim.nl/getmedia/679c46b1-fd4b-491e-925f-dc484072802b/Instellingsplan-23-28-Dichterbij.pdf>

³³ <https://www.han.nl/over-de-han/waar-staan-we-voor/koersbeeld/>

³⁴ <https://www.hu.nl/nieuws/nieuwe-hu-visie-op-onderwijs-en-onderzoek>

³⁵ Vereniging Hogescholen & Landelijk Ad-Overleg Zorg, Welzijn en Educatie (LAdO-ZWE) (2023). *Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Zorg en Technologie: Raamwerk voor bestaande en nieuwe opleidingen Ad Zorg en Technologie*. Online via: <https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/292/original/Landelijk-Opleidingsprofiel-Ad-ZT.pdf?1675414420>

Ook op directieniveau heeft afstemming met Windesheim plaatsgevonden tussen [REDACTED] en [REDACTED]. Deze laatste gaf aan een nieuwe Ad-opleiding TG&W geen probleem te vinden, mits de lesplaats in Enschede is (en dus expliciet niet in Deventer of Apeldoorn).

Op 1 juli 2024 en 3 december 2024 heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de CvB's van Saxion en HAN. Dit waren algemeen bestuurlijke overleggen waarbij de curriculumontwikkeling en het aanmelden van nieuwe opleidingen ook op de agenda stonden, waaronder de beoogde Ad-opleiding TG&W. HAN heeft hierop geen bezwaar geuit.

Op 2 april 2025 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen [REDACTED] van Saxion Parttime School en [REDACTED] van NHL Stenden. [REDACTED] staat positief in de ontwikkeling van de Ad door Saxion; NHL Stenden gaat zeker geen zienswijze indienen. De ervaringen zijn vergelijkbaar met de onze; er is behoefte in het werkveld naar deze expertise maar ziet dat door de krapte in de arbeidsmarkt er vaak andere keuzes gemaakt worden waardoor instroomcijfers laag zijn. Toch verwacht ze dat er een verandering zal gaan plaatsvinden naarmate de tekorten oplopen. Ze wil graag samenwerken. NHL Stenden heeft een goede afstemming met Fontys en nodigt ons uit hierbij aan te sluiten.

Conclusie

We hopen met deze nieuwe Ad-opleiding een doorlopende leerlijn te ontwikkelen binnen Saxion van Ad-, bachelor- en masteropleidingen voor de regio Twente op het gebied van technologie in gezondheid en welzijn.

12 Bijlagen

Nummer	Bijlage
1	Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Zorg en Technologie, Hogeschool Saxion. Tienorganisatieadvies (7 januari 2025)
2	UWV Arbeidsmarktprognoses 2024-2025
3	Gediplomeerden 2023 – 2024 SBI selectie Ad Technologie gezondheid en welzijn
4	Saxion Ad TG&W enquête resultaten werkgevers 20250415
5	Saxion Ad TG&W enquête resultaten scholieren 20250415
6	Saxion Ad TG&W enquête resultaten werknemers 20250415